

องค์ประกอบของมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลการพิจารณาปัจจัยย่อยทั้ง ๑๐ ปัจจัย สามารถกำหนดตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ ๔ องค์ประกอบ คือ

๑. ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๒. ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๓. ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๔. ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

*****

องค์ประกอบที่ ๑ : ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงาน วางแผน ควบคุม ดูแลและจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืน

ประกอบด้วย ๑๐ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑. โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากการวางแผนบุคลากร งบประมาณ ผลิตผลทางการเกษตร แผนการตลาด เป็นต้น
๒. การกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ เช่น กำหนดเขต การใช้ประโยชน์ พื้นที่เพื่อการเกษตร พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว พื้นที่อนุรักษ์ถนนและลานจอดรถ เป็นต้น
๓. การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมด้านการรักษา ความปลอดภัย การรักษาพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย
๔. การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ไตแก ขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย และมลพิษ ในอากาศที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว
๕. การยอมรับและความร่วมมือกับชุมชนโดยรอบ ไตแก การมีส่วนร่วมในวิสาหกิจชุมชน การรักษาวัฒนธรรม การจ้างงานและสร้างรายได้ในชุมชน
๖. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ไตแก บริษัทท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน
๗. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไตแก การรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการผลิต ไตแก ดิน น้ำ ป่าไม้ การผลิตแบบปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย
๘. การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและทรัพยากรการท่องเที่ยว ไตแก การรักษาความสะอาดห้องน้ำและที่พัก การดูแลรักษาระบบถนน ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ การปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว
๙. การส่งเสริมการขาย เพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ไตแก การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ไปเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร การพัฒนาฉลากและบรรจุภัณฑ์ การยกระดับมาตรฐานสินค้าไปสู่สากล เพื่อสร้างแรงจูงใจในการซื้อสำหรับลูกค้า
๑๐. การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ไตแก แผนพับ ป้ายโฆษณา การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์หนังสือพิมพ์วิทยุหรือโทรทัศน์ เป็นต้น

องค์ประกอบที่ ๒ : ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมายถึง ความพร้อม ในการจัดหาบริการขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๗ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑. เส้นทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เดินทางสะดวกและปลอดภัย (ความสะดวก พิจารณาจากช่วงเวลาที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ตอบ)
๒. ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์และ อินเทอร์เน็ต
๓. ความพร้อมด้านที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ การมีหรือไม่มีที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ประเภทของที่พัก เช่น ที่พักแบบโฮมสเตย์หรือแบบกางเต็นท์นอน
๔. ความพร้อมด้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว แบ่งเป็น ไม่มีอาหารบริการ มีอาหารบริการ เฉพาะเมื่อสั่งจองล่วงหน้า และมีร้านอาหารบริการในแหล่งท่องเที่ยว
๕. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ มีการกระจายหรือส่งต่อนักท่องเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นหรือไม่ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเกินกว่าจำนวนที่กำหนด
๖. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว มีบุคลากรพร้อมต้อนรับ นักท่องเที่ยวตลอดเวลาหรือไม่และมีเพียงพอหรือไม่ ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว
๗. การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว มีการกำหนดช่วงฤดูกาลหรือระยะเวลา เปิด-ปิดของแหล่งท่องเที่ยว ที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวได้ตลอดปีหรือไม่

องค์ประกอบที่ ๓ : ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมายถึงความสามารถในการสร้างความคุ้มค่าให้กับตัวสินค้าที่ให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๙ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑. การต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยว มีการบรรยาย แนะนำสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยว แจงให้ทราบถึงกติกาและการปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยวขณะเยี่ยมชมหรือพักอยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
๒. มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่ออธิบายถ่ายทอดความรู้และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างครบถ้วน มัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสามารถพูดภาษาต่างประเทศได้หรือไม่
๓. รานขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึก สำหรับให้บริการนักท่องเที่ยวจำหน่ายซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ใช้ในแหล่งท่องเที่ยว หรือนำกลับบ้าน
๔. ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ การพักผ่อนและให้ความบันเทิง ภายในแหล่งท่องเที่ยวก็ประเภท
๕. การให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว เช่น เอกสารหรือ แผ่นพับ บอร์ด หรือป้ายแสดงข้อมูลหรือความรู้ด้านการเกษตร และการสาธิตวิธีปฏิบัติ
๖. การให้บริการด้านยานพาหนะเยี่ยมชมสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ บริการรถพ่วง รถจักรยาน หรือพาหนะต่างๆ สำหรับบริการนักท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ หรือสวนบุคคล

๗. การให้บริการติดต่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ การให้บริการส่งจดหมาย โทรศัพท์ภายในและภายนอกประเทศ บริการอินเทอร์เน็ต
๘. การให้บริการการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ การให้บริการอุปกรณ์ฝึกทักษะเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้บริการฝึกอบรมปนหมุคณะ
๙. การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ แหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับบริการผู้สูงอายุและคนพิการหรือไม ที่สำคัญ ได้แก่ หอน้ำ ทางลาดเอียง ทางสัญจร สื่อเพื่อการเรียนรู้และฝึกอาชีพผู้สูงอายุและคนพิการ

องค์ประกอบที่ ๔ : ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมายถึง ความสามารถในการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว

ประกอบด้วย ๘ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑. ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะ ที่เป็นต้นแบบของการทำเกษตรกรรม เช่น การผลิตพืชแบบไม่ใช้ดิน พารมโคนมสมัยใหม่ ที่มีคุณภาพ ต่อการเรียนรู้และมีการถ่ายทอดความรู้ให้นักท่องเที่ยว
๒. ความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การเกษตร ทฤษฎีใหม่การเกษตรกรรมแบบธรรมชาติหรือเกษตรอินทรีย์ การผลิตสารชีวภาพเพื่อกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น
๓. สภาพธรรมชาติและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว มีความสวยงามตามธรรมชาติหรือได้รับการและตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่มีความสวยงาม และกลมกลืนกับธรรมชาติ
๔. ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท ภายในระยะรัศมี ๒๐ กิโลเมตร มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ หรือไม เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น
๕. การได้รับรางวัลใบรับรองหรือใบประกาศเกียรติคุณจากองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น รางวัลกินรีรางวัลโลกสีเขียว ตราสัญลักษณ์ A (Agrotourism) ใบรับรอง GAP จากกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น
๖. ความโดดเด่นและหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อจำหน่ายสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ไวน์ สบู่สมุนไพร ผลไม้แปรรูป สินค้าหัตถกรรม เป็นต้น
๗. ความโดดเด่นและความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การอบ การนวด และประคบสมุนไพร การขี่ม้า การรีดนมวัว การเก็บผลไม้ การคราดหอย การตกปลา การนั่งช้าง เป็นต้น
๘. การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร ได้แก่ การรวมกิจกรรมและพักค้างคืนกับเกษตรกรในที่สูง การสัมผัสชีวิตของชาวนาไทยในภาคกลาง การรวมกิจกรรมกับชาวประมงชายฝั่งทะเล การรวมกินอยู่และทำกิจกรรมกับชาวสวนอัมพวา เป็นต้น